Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250 (212) 227-5251

РІК LXXXV. Ч. 89. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 21-го КВІТНЯ 1978 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, APRIL 21, 1978 No. 89. VOL. LXXXV.

ГЕН. П. ГРИГОРЕНКО ОДЕРЖАВ АЗИЛЬ В ЗСА, ВИСТУПИТЬ ЦІЄЇ СУБОТИ В НЮ ЙОРКУ НА ВЕЛИКІЙ ДЕМОНСТРАЦІЇ В ОБОРОНІ Ю. ШУХЕВИЧА

Ню Йорк. — Генерал Петро Григоренко, народжений в Україні, колишній совєтський генерал, відзначений багатьома орденами за бойові заслуги під час Другої світової війни й опісля один з головних організаторів та провідників руху опору проти рабовласницької совєтської системи та поневолювання ним колись вільних і незалежних народів, одержав в середу, 19-го квітня 1978, право політичного азилю в З'єднаних Стейтах Америки. Признання ген. П. Григоренкові та його дружині і синові права політичного притулку в Америці відбулося в бюрі Іміграційної і Натуралізаційної Служби під час окремої церемонії один день після того, як він вніс до тієї Служби в Ню Йорку прохання в цій справі. Про рішення уряду ЗСА в ці справі повідомив ген. П. Григоренка директор Іміграційної і Натуралізаційної Служби для округи Ню Йорку Моріс Ф. Кілі в приявності багатьох кореспондентів засобів масової інформації. За перекладача для ген. Григоренка, який говорив українською мовою, була пані Ліда Савойка, радник іміграційних справах Католицької Конференції ЗСА, яка й опікувалася ген. Григоренком та відала його іміграційною справою. Ген. Григоренко, який раніше назвав себе „людиною без країни" після того, як совєтський уряд окремим, підписаним Леонідом Брежнєвим декретом, відібрав йому совєтське громадянство, довідавшись про признання йому і родині права політичного притулку в Америці, був „зворушений до сліз" — заявила пані Савойка кореспондентам, які опісля протягом дня передавали вістки про цю подію в радіо, на телебаченні та в пресі.

Ген. Петро Григоренко

Рівночасно поінформовано, що ген. Петро Григоренко виступить на великій демонстрації в обороні Юрія Шухевича і прав України, яка вже цієї суботи, 22 квітня влаштовує Т-во Української Студіюючої Молоді ім. Міхновського під протекторатом Українського Конгресового Комітету та інших установ. Демонстрація відбудеться в год. 5-ій по полудні на Гаммершілд Пляза біля головної квартири Організації Об'єднаних Націй.

Цієї суботи відбудеться в Ню Йорку велика демонстрація в обороні Юрка Шухевича

Ню Йорк, Н.Й. — Крайова Управа Товариства Української Студіюючої Молоді ім. Міхновського (ТУСМ) інформує, що цієї суботи, 22-го квітня ц.р. о год. 5-ій по полудні на Гаммершилд пляза (1-ша евеню і 47-ма вулиця), у недалекій віддалі від Головної Квартири Організації Об'єднаних Націй, відбудеться велика демонстрація в обороні Юрка Шухевича і прав України. Такі демонстрації в обороні Юрка Шухевича, сина Головного Командира УПА ген. Романа Шухевича-Тараса Чупринки, відбудуться цього ж дня, або в інших днях у Детройті, Рочестері, Філядельфії, Клівленді та інших більших скупченнях українців. Крім того ТУСМ, за піддержкою широкої української громади, стосуватиме інші форми протесту, як голодівка, виступи на телевізійних програмах, кампанією в пресі в обороні Ю. Шухевича, який є наглядним взірцем потоптання людських прав в Совєтському Союзі, бо його комуно-московські диктатори наказали посадити до в'язниці, а опісля до концентраційного табору 15-річним юнаком за свого славного батька, якого він не хотів виректися.

Демонстрацію піддержують Український Конгресовий Комітет Америки і його Відділи, молодечі організації Пласт і СУМА та інші. Демонстранти перейдуть опісля під будинок Совєтської Місії на 67-му вулицю. Відділ ТУСМ-у в Ню Йорку запросив на демонстрацію ген. Петра Григоренка на головного промовця.

В справі демонстрації можна телефонувати до бюра ТУСМ-у на число (212) 674-1590.

Завершується підготова до великого Українського Фестивалю в Ню Джерзі

Джерзі Сити. — Четвертий Український Фестиваль, який відбудеться в суботу, 3-го червня, в розкішному Гарден Стейт Артс Центрі в Голмделл, Н. Дж., виїзд ч. 116 з Гарден стейт парквею, є в останніх стадіях плянування, і комітет, який займається його влаштуванням, сподівається нового рекордового числа учасників.

Про підготову цьогорічного фестивалю поінформували членів Екзекутиви УНСоюзу та редакторів „Свободи" члени Комітету, очолюваного інж. Михайлом Чайківським, під час недавніх відвідин Головної Канцелярії УНСоюзу і видавництва „Свобода". Як і в минулих роках, Фестивальний Комітет був покликаний до життя Координаційною Радою УККА стейту Ню Джерзі і він співпрацює з Ню Джерзі Гайвей Авториті, установою, яка від кількох років влаштовує етнічні фестивалі в амфітеатрі Артс Центру. Прихід із фестивалів призначений для влаштування спеціяльних мистецьких програм для учнів публічних шкіл, старших віком громадян, ветеранів, інвалідів тощо. Перший Український Фестиваль відбувся в 1974-му році при рекордовій участі глядачів в числі понад 7.000 осіб. Два чергові фестивалі були рівнож успішні під оглядом програм і численної френквенції. Минулого року фестиваль не відбувся з уваги на труднощі бюджетового

(Закінчення на ст. 4-ій)

ЖИДІВСЬКИЙ „ГОЛОКАСТ" ЗАКІНЧИВСЯ, УКРАЇНСЬКИЙ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ — ІНФОРМУВАВ ЖИДІВ Д-Р П. МІРЧУК

Філядельфія (Р.К.). — Слово „голокаст" (holocaust), що означає масове винищення якоїсь групи людей (дослівно: жертовне спалення) було донедавна так мало відоме, що в більшості давніше виданих словників англійської мови його не знайдете. Але недавно воно стало популярне в ЗСА. А це тому, що за почином гурту американських жидів введено в деяких публічних школах окремий курс лекцій про „голокаст", практикований в Европі в XX-ім століттю. Цей курс повинен поширитися на вищі кляси публічних шкіл у цілій Америці. Очевидно, ініціятори мали на увазі масове винищування жидів гітлерівською Німеччиною в 1941-45 роках.

На запрошення найбільшої станиці відомої жидівської організації „Ентайдифамейшин Б'най Б'рит", д-р Петро Мірчук 12-го лютого ц.р. виголосив доповідь про „Голокаст". Поверх три сотні присутніх членів тієї організації були приготовані почути від колишнього в'язня німецьких концлагерів, як наочного свідка, свідчення масового винищення кругло трьох мільйонів жидів в Авшвіці. Про це й говорив д-р П. Мірчук. Але, лише в першій третині своєї доповіді. Решту своєї доповіді він присвятив роз'ясненню, що гітлерівська Німеччина винищувала масово не тільки жидів: вона винищила плянованим голодом кругло три мільйони українців, які як вояки Червоної Армії не схотіли захищати червономосковську тюрму народів і здалися в німецький полон; в Авшвіці поруч жидів загибали теж тисячі українських політв'язнів, та політв'язні інших національностей; на всіх просторах окупованої України німці розстрілювали й вішали непокірних українців. Жиди були на першому місці в плянах гітлерівського „голокасту" і вони повинні були бути винищені в усій Европі „за одним махом". Після них мали прийти українці, щоб залишити багату Україну німцям на колонізацію. А далі інші слов'янські народи. До того, — підкреслив д-р П. Мірчук — не вільно забувати, що таке плянове, масове винищування народів почала вже перед появою гітлеризму большевицька Москва, яка лише в 1932-33 роках пляново проведеним голодом винищила шість до десять мільйонів українських селян. Такий плянований „голокаст", раз у більших, раз у менших розмірах, але безперервно переводить особливо супроти українського народу большевицька Москва й досі. Від жидів — говорив доповідач — ми сьогодні

(Закінчення на ст. 3-ій)

УККА інтервеніював в НБС в справі фільму „Голоковст"

Ню Йорк, Н. Й. (УККА). — В понеділок, 17-го квітня 1978 року, і у зв'язку з висвітлюванням фільму „Голоковст", в якому описується фізичне винищування жидів гетлерівським урядом, делегація Українського Конгресового Комітету Америки, по попередньому узгідненні, відвідала головні бюра НБС („Нейшенал Бродкестінг Корпорейшен") в Ню Йорку для спростування включених у фільм неправдивих і тенденційних тверджень відносно українців.

В склад делегації входили: Йосип Лисогір, віцепрезидент УККА, д-р Володимир Душник, редактор „Українського Квартальника", д-р Аскольд Лозинський, всі три члени Екзекутиви УККА, та мгр Борис Потапенко, директор Українського Інформаційного Бюра СКВУ в Ню Йорку і член Крайової Ради УККА.

Делегацію прийняв Овен Комора, директор Крайової інформаційно-публіцистичної служби НБС, який був добре поінформований відносно цілей приходу делегації. Заки делегація прибула на розмови, Екзекутива УККА передала відповідного листа Гербертові Шлосерові, президентові НБС.

Всі чотири делегати УККА з'ясували по черзі ряд фактів на це, що українці не брали участи в антижидівських акціях, бо такі акції вели німецькі поліційні чинники. В „Бабиному Ярі" розстріляно не тільки жидів, але також велике число українців та росіян. Українська допоміжна поліція, як польська, жидівська, балтійська — не була поліцією українського народу. Навпаки, загал українського народу, включно з Українською Католицькою Церквою, допомагав жидам переховуванням, доставою підроблених документів тощо і сотки українців гестапо знищило за переховування жидів. Тому, представлювання у фільмі українців, як спомагачів у нищенні жидів, є не тільки історичною неправдою, але очорнює українців та їх нащадків поза Україною, величезна більшість яких ніколи в Україні не була.

Делегація УККА домагалася, щоб НБС дозволила побачити фільм перед його висвітлюванням та щоб НБС виключила ці епізоди, що змонтовані на фальшивих твердженнях.

П. Комора заявив, що він не писав сценаріо й не може мати рішаючого голосу, бо фільму тепер не змінять, але далі заявив, що „вповні розуміє" становище українців. Радив ще звернутися до двох інших членів ради НБС в цій справі.

Р. Рудницький іде на турне до Европи

Янгставн, Огайо. — Відомий український піяніст-віртуоз Роман Рудницький, який є професором музикології при музичній школі Дана в Янгставнському університеті, відбуде в травні цього року 16-те концертове турне по країнах Европи. Його дружина Сузанна, оперова солістка, візьме участь в кількох спільних виступах з Р. Рудницьким.

Перші виступи С. і Р. Рудницьких матимуть місце на кораблі „Оріяна", який відпливе з Флориди через Бермуду до Англії. В Лондоні Р. Рудницький виступить з концертом творів Брамса для радієвої сітки БіБіСі. В Дубровнику, Югославія, Р. Рудницький матиме три концерти, в тому два з тамошньою симфонічною оркестрою, виконуючи твори Чайковського і Рахманінова.

Минулого місяця Р. Рудницький мав успішний виступ як соліст з Янгставнською симфонічною оркестрою, а в найближчу неділю, 23 квітня, він виступить із своєю дружиною на концерті в честь Т. Шевченка, що його влаштовує місцева українська громада.

СЕНАТ РАТИФІКУВАВ ДРУГИЙ ДОГОВІР ЩОДО ПАНАМСЬКОГО КАНАЛУ

Президент Картер [справа] стискає руку панамському амбасадорові Габрієлеві Люїсові після схвалення Сенатом ЗСА договорів в справі Панамського каналу

Вашінґтон. — У вівторок, 18-го квітня, Сенат 68-ма голосами проти 32-ох ратифікував другий і остаточний договір з Панамою відносно майбутности Панамського каналу. Цей договір постановляє, що панамський уряд перебере контролю над каналом 31-го грудня 1999-го року. Перший договір, який запевнює невтральність каналу навіть після згаданої дати, Сенат ратифікував ще 16-го березня тим самим відношенням голосів.

Коментатори вказують, що вівторкове рішення Сенату — це важлива перемога для президента Джімі Картера, бо він постійно наголошував потребу ратифікації нових договорів, а якщо б контрольований демократами Сенат відмовився ратифікувати, то це було б доказом, що Президент не має підтримки навіть серед власної партії.

Зразу після ратифікації другого договору прези-

(Закінчення на ст. 3-ій)

Ізраїль заповідає дальше відтягнення військ з Ливану

Єрусалим/Бейрут. — Ізраїльський уряд у вівторок, 18 квітня, повідомив Курта Вальдгайма, генерального секретаря Об'єднаних Націй, який відбував поїздку по кількох країнах Близького Сходу, що десь за два-три тижні почнеться наступна фаза відтягнення ізраїльських військових з'єднань з південної частини Ливану, тобто із „зони безпеки", яку вони зайняли в половині березня, щоб припинити напади палестинських партизанів на ізраїльську територію. Перші дві фази відтягнення ізраїльських частин відбулися 11-го і 14-го квітня. Після закінчення третьої фази, в руках ізраїльських з'єднань залишиться приблизно половина з оригінальної „зони безпеки".

Рада Безпеки ОН схвалила резолюцію, щоб Ізраїль відтягнув свої війська „з усіх ливанських територій", але ізраїльський уряд зазначує, що покищо відтягнення військ буде „тільки частинне", а саме з районів, в яких вже зайняли позиції частини невтральних членів ОН. Досі до південного Ливану прибуло 2,500 вояків цієї „сили миру" Об'єднаних Націй, а ще має прибути 1,500.

Вальдгайм під час своєї кількаденної поїздки на Близький Схід переговорював з ізраїльським прем'єром Менахемом Бегіном, міністром закордонних справ Моше Даянам, як теж відвідав кілька місцевостей у південному Ливані. Відтак у Бейруті він переговорював з Ясіром Арафатом, лідером Палестинської Визвольної Організації (ПВО). Ливанські газети інформують, що Арафат обіцяв встановити мораторіюм на напади палестинських партизанів на територію Ізраїля з баз у Ливані, щоб в такий спосіб приспішити відтягнення ізраїльських військ з тієї арабської країни. Проте, Арафат мав зазначити, що „палестинські патріоти", які живуть на землях, які „тепер входять у так звану ізраїльську державу", продовжуватимуть свою збройну боротьбу.

Д-р Мирослав Драган очолив Метрополітальний Відділ УЛТПА

Ню Йорк (УЛТПА). — В суботу, 8-го квітня 1978 р., відбулися тут в Українському Інституті Америки Загальні Збори Відділу Українського Лікарського Т-ва Північної Америки Ню Йорк — Ню Джерзі.

Зборами проводив д-р Степан Ворох, як предсідник і д-р Ждан Кордуба, як секретар. Від Головної Управи УЛТПА Збори вітав д-р Юрій Трухлий, подавши відомості про Науковий З'їзд УЛТПА, запланований на 2-4 липня ц. р. у Вінніпегу. Як відомо, околиця Вінніпегу заселена численно канадськими українцями, а з них є багато професіоналістів. За ініціятивою відомого хірурга серцевих недуг, д-ра Ярослава Барвінського, створився там новий Відділ УЛТПА.

Уступаюча Управа під проводом д-ра Т. Шегедина здала звіт про працю Відділу, зустрічі, сходини з науковими доповідями д-ра Я. Туркала, д-ра О. Воляньського, д-ра Т. Крупи і д-ра Р. Хруцького. Нову Управу обрано з-поміж молодих лікарів: д-р Мирослав Драган — голова, д-р Любомир Ворох — головаелект, д-р Роман Кісілевський — заст. голови, д-р Ждан Кордуба — секретар, д-р Роман Трохимчук — скарбник. Контрольна комісія: д-ри Тарас Шегедин, Роман Кравчук і Богдан Худьо.

Рівночасно відбулись Збори Секції Дружин і намітили працю на слідуючих два роки, та вибрано нову Управу в складі: пані Олександра Терлецька — почесна голова, Марія Макарушка — голова, Віра Кушнір — заст. голови, Рома Чолган і Ксеня Драган — секретарки, Оля Гной — каса. Імпрези: пані Таня Тершаковець, Нанси Трухлий і Ліда Гук. Члени Управи: Оля Мороз, Орися Панчук, Янка Мігоцька і Любов Шегедин. Контрольна комісія: Нана Сочинська і Ліда Оришкевич.

ПІСЛЯ ГРУЗІЇ ТАКОЖ ВІРМЕНІЯ ЗДОБУЛА ПЕРЕМОГУ В БОРОТЬБІ ЗА МОВУ

Москва. — Кореспондент „Ню Йорк Таймсу" в Совєтському Союзі Крег Вітні, який у двох попередніх числах докладно інформував про боротьбу грузинських патріотів за урядовий статус їхньої мови в республіці, помістив у числі газети з 19-го квітня, вістку, що Москва потихеньки погодилась, як у випадку Грузії, на такі ж концесії для Вірменської ССР, закріпивши в конституції, що вірменська мова являється легальною мовою республіки. Совєтські чинники, побоючись відкритих виступів вірменів, які всеж таки підривають престиж СССР за кордоном, бо їх сьогодні вже не можна держати в таємниці, вирішили полагодити мовну проблему у Вірменії тихцем без жадного розголосу в центральній совєтській пресі. Не відомо ще, як будуть розвиватися події в будучому, але в Совєтському Союзі наростає невдоволення серед національних груп, а вони становлять майже 50 відсотків населення в СССР. Крег Вітні подає у своїй інформації, що етнічних росіян є менше, як 53 відсотки, але його дані мабуть базовані на останньому, пофальшованому кремлівськими ватажками переписі населення.

Нова конституція для Вірменської Республіки, одної з 15-ох головних республік, які творять СССР, обмежувала мовні права, але коли її схвалювала Верховна Рада Вірменської ССР в п'ятницю, 14-го квітня, то місця про обмеження вже не було в тексті, а замість цього вставлено клявзулю, що „офіційною мовою у Вірменській Совєтській Соціялістичній Республіці є вірменська мова". Текст конституції надруковано опісля у вірменських газетах. Подібно виглядала справа в Грузії. Зміну внесено тільки після бурхливих протестів і великої демонстрації з участю 20,000 осіб. Ходять ще докладно не перевірені поголоски, що вірмени рівнож протестували проти пропонованих змін в конституції і аж після того пороблено зміни.

Ці дві південні республіки за Кавказькими горами, — пише кореспондент „Ню Йорк Таймсу", — мають довгу і подібну до себе історію. Також в інших республіках мовна справа є дуже вразливим пунктом у відношеннях між республіками і кремлівським центром. Разом з третьою Кавказькою республікою, Азербайджаном, Вірменія і Грузія являються одинокими совєтськими республіками, мова яких легально закріплена конституцією. Покищо не ясно, що мали на увазі кремлівські верховоди, погодившись на конституційні зміни у названих трьох республіках, бо ці зміни дещо відрізняються від всесоюзної конституції, прийнятої 7-го жовтня 1977 року. Який це матиме вплив на відносини тяжко ще передбачати, але, як каже Вітні, шовинізм (але не російський) вже давно поборюють в СССР, а сепаратизм і націоналізм вважається там кримінальним злочином. Виглядає, що офіційні совєтські чинники бажають оминути зудару між культурним напрямком в республіках і офіційною ідеологією. Грузинські студенти побоюються, що відтепер вони будуть змушені здавати іспити у російській мові. У публічному виступі ставленик Москви в Грузії, Едуард А. Шеварднадзе, натякав, що саме Компартія хоче осягнути. „Ми мусимо сказати місцевим людям, особливо молоді, — заявив Шеварднадзе, — що помимо пошани до місцевої мови, ми мусимо йти вперед, а якщо ми хочемо здобути осяги в науці, держати зв'язок з модерною цивілізацією то обов'язково мусимо вивчати і студіювати прекрасну і велику мову російського народу — мову російську" — мовив невідомо в якій мові Шеварднадзе.

Л. ЛУК'ЯНЕНКО ПРОПОНУЄ „СЕРЙОЗНУ ПОЛЕМІКУ..."

Ню Йорк. (Пресова Служба ЗП УГВР). — Разом з іншими самвидавними матеріялами, які останньо продісталися на Захід, є теж відкритий лист Левка Лук'яненка до професора Київського державного університету Володимира Рубана, автора статті в „Літературній Україні" п.н. „Правда — зброя наша", яка появилася 29 березня 1977 року. Л. Лук'яненко написав свою відповідь в червні 1977 року, себто декілька місяців перед арештом, 12 грудня 1977 року.

Левко Лук'яненко

Під сучасну пору Лук'яненко ще й далі перебуває в слідстві КГБ, який намагається заломити його і примусити „покаятися". Рівночасно режим робить тиск на рідних Лук'яненка, подібно, як у випадку родин інших арештованих.

Лист Лук'яненка порушує тему, яка виходить далеко поза зміст брехливої і претенсійної статті Рубана. Подаємо повний текст цього листа.

„Шановному Володимиру Рубану, професору Київського державного університету

Відкритий лист від читача газети „Літературна Україна".

У газеті за 29 березня ц. р. Ви опублікували статтю „Правда — зброя наша". Правда — вельми праведна штука, бо у сфері суспільних відносин розуміють пе-

(Закінчення на ст. 3-ій)

Українські матеріяли на ремонт Кремлю

Із Москви в Україну, як про це пише совєтська преса, — йдуть часто „почесні замовлення". Цим разом в київській „Радянській Україні" появилась інформація, що Москва звернулась до колективу виробничого об'єднання „Ровношляхбуд матеріяли", щоб туди вислати 2,200 кубометрів „унікальної поліської бруцатки". Це вже друге таке „почесне замовлення" — перше було торік; це ж виробництво з Полісся в Москву вислало 1,150 кубометрів тесаного базальту з „особливим" призначенням — щоб реставрувати ...палаци і площі московського Кремлю.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

КНР модернізує армію

В останньому часі західня преса помістила декілька аналітичних статтей на тему модернізації Китайської Народної Республіки, яка проходить згідно з програмою, визначеною останнім Крайовим Народним Конгресом в лютому ц. р., і напрямними Центрального Комітету китайської Комуністичної партії під керівництвом Гуа Куо-Фенга, а особливо модернізації війська, якого під теперішню пору нараховується в Китаї 3. 950.000 вояків. Схопивши міцно владу у свої руки, теперішні керівники Китайської Народної Республіки перевели цілий ряд прагматичних реформ, зліквідували деякі постанови Мао Тсе-тунга з часів так званої ,,культурної революції'', виреклися ,,догми'' про перетворення світу шляхом революції, підписали договір про економічну співпрацю з країнами Европейської Економічної Спільноти, зміцнили китайсько-совєтський кордон, зажадали виведення усіх совєтських військ з Далекого Сходу, а також з Монголії, піддержали Камбоджу в боротьбі з В'єтнамом, розпочали переговори про підписання мирового договору з Японією, а тепер приступили до уліпшення своїх збройних сил, які є головною опорою режиму.

Недавно американські газети помістили були фотознімку двох китайських старшин, які сидять, усміхаючись, на західньонімецькому танкові. Фотознімка опісля викликала численні коментарі в совєтській, англійській, французькій і американській пресі та запитання: якою буде в слідуючій декаді китайська мілітарна політика і де китайські лідери купуватимуть модерну зброю для вивінування своєї найбільшої чисельно в світі армії? Дрю Міддлетон, аналізуючи в ,,Ню Йорк Таймсі'' військові справи в КНР, каже, що існує два основні фактори цієї справи: до часу нерозв'язаної проблеми Тайвану китайські керівники не звернуться до ЗСА за зброєю, помимо їхнього захоплення цією зброєю. Тим часом неспокої на совєтсько-китайському кордоні збільшується, і Пекін хоче якнайскорше змодернізувати свою армію. Тому Китаєві залишається одинокий вихід: купувати зброю в Західній Німеччині, Великій Британії і Франції. ,,Ми маємо приятелів в Европі, а також у Вашінгтоні, які допоможуть нам приспішити процес модернізації''— заявили останньо китайські речники. Основною проблемою до розв'язання залишається черговість у модернізації, бо, немає де правди діти, модернізувати треба не тільки збройні сили, але і цілу китайську господарку, без якої не може справно функціонувати тільки одна змодернізована ділянка.

Покищо Китайська Народна Республіка не може в жадній ділянці конкурувати з такими великими державами, як З'єднані Стейти Америки чи Совєтський Союз, але ситуація завтра може основно змінитися, особливо тоді, коли Китаєві вдасться розбудувати свою нафтову індустрію, яка може багато заважити, чи пляни китайських керівників будуть здійснені чи залишаться тільки мрією. В напрямі заломання цих плянів працює дуже інтенсивно Москва, особливо на европейському континенті.

Сомалійський президент покинув Пекін після підписання договору

Пекін. — Ройтер інформує, що президент Сомалії Мохаммед Саід Барре виїхав у вівторок, 18-го квітня, з Пекіну після того, як підписав договір про економічну і технічну співпрацю з Китайською Народною Республікою. Саід Барре, який очолював велику 16-членну сомалійську делеґацію, перевів також довші розмови з міністром закордонних справ червоного Китаю Гуанґ Гуаном та іншими політичними діячами. Темою розмов була світова політика, розвиток подій в Африці, інфільтрація африканського континенту Совєтським Союзом і Кубою та інші справи. Покищо пресові аґенства не подають подробиць договору, а тільки натякають, що Сомалія напевно одержить від КНР зброю, щоб збалянсували недостачі після того, як СССР припинив доставу зброї до тієї країни.

М. Мельник

П'ЯТДЕСЯТМІЛЬЙОНОВИЙ НАРОД

(I)

Українців на цілому світі є біля п'ятдесят мільйонів. З культурної і наукової точки зору українці напевно не стоять нижче норвежців, ірляндців, фінляндців, чи болгар. Та помимо того про існування українського народу переважно знають тільки найближчі сусіди українців і спецялісти від проблем Східньої Европи.

Проблема української нації є мабуть одна із найцікавіших у світі. З одного боку народ із небувалим завзяттям тримається своєї національної ідентичности, та з другого боку народ цей не зумів досі створити своєї незалежної держави. Під сучасну пору випадок цей є унікальний, унікальний тому, бо не має на світі нації такої чисельної, такої прив'язаної до своєї традиції і культури, і так нездібної до викресання національної волі до незалежного життя. Немає найменшого сумніву, що коли б та воля захопила цілий народ, тоді ніяка сила в світі не змогла б перешкодити українцям у створенні своєї держави. Скільки ж націй багато слабших у порівнянні із їхнім окупантами мають свою незалежність уже давно. І тому смішно складати вину на ворогів. Вина є у нездібності українських провідників об'єднати цілий народ до боротьби за свою незалежність.

Та це твердження є надто загальникове. Коли приглянутись ближче українським визвольним рухам, тоді можна завважити, що принаймні два рази українці об'єднались у боротьбі проти поляків. Це було за Хмельницького і в тридцятих роках. В дійсності, у передвоєнних роках в Польщі дослівно ціле населення було готове до збройної боротьби. Та тільки відносно небагато людей можна було змобілізувати до боротьби з росіянами і за гетьманських часів, і за Першої і Другої світової війни.

І тому арґумент п'ятдесятмільйонової нації для посторонніх людей є такий непереконуючий. Російська імперія є сьогодні мабуть мілітарно наймогутнішою державою в світі. Та коли б там заіснувала п'ятдесятмільйонова ,,п'ята колона'', тоді з тої потуги став би дослівно кольос на глиняних ногах і з українцями рахувалися б усі. Та, на жаль, так не є, хоча до того могло б і може дійти.

Нам треба тільки пригадати, що армії українських урядів за Першої світової війни, це в дійсності були добровольці, бо ніякий український уряд тодішніх часів не мав ані адміністративного апарату, ані сили для того, щоб не тільки оголосити, але і впровадити в життя загальну мобілізацію. Чисельно, армії ті становили маленький відсоток здібних до військової служби людей. Та коли дивитись на військо те як на добровольців, тоді треба ствердити, що добровольці ті все таки існували і що як на добровольців, їх було дуже багато. А це значить, що того роду бажання боротьби за незалежність можна б поширити на цілий народ навіть і в теперішніх обставинах.

Отже питання є, чому нам це не вдалось і не вдається зробити? Чому нікому дотепер не вдалось змобілізувати цілий народ до боротьби за незалежність, цебто до боротьби проти росіян? В основному, причини ті не тяжко знайти. Відношення між українцями і росіянами під сучасну пору мають інші форми чим в давніших часах, та причини наших теперішніх труднощів приблизно такі самі, як і в минулому.

Треба признати, що росіяни показались неперевершеними мистцями в тому, щоб поширювати серед українського народу ідеї, які демобілізували б охоту до боротьби за незалежність серед великої частини того народу. Це й допровадило до того капітального парадоксу, де майже всі українські провідники були готові визволятись від поляків і де велика їх частина у відношенні до росіян виказує непевність себе і боязливість.

Коли мова про заходи росіян відносно духової демобілізації українців, тоді можна без труду завважити, яку масу енерґії і грошей вони вкладають у те, щоб притупити волю українського народу до боротьби за самостійність. Вони добре знають, якою смертельною загрозою для їхніх імперяльних амбіцій була б велика українська нація, коли б із нею сталось те, що сталось з її частиною в Галичині і на Волині у Тридцятих роках. Вони знають, що сталося б, коли б та нація потягнула за собою інші поневолені нації імперії. І тому українським провідникам варто добре подумати над ідеями і кличами, що вони їх пропонують українському народові.

Однією з найосновніших програмових пропозицій, які нам користи не приносять, це пропозиція боротьби виключно проти комуністів або принаймні у рівній мірі проти комуністів і росіян. Багато українців стояло і стоїть на становищі, що Україну поневолюють російські і українські комуністи у приблизно такій самій мірі. Вони певні, що українські комуністи воліють, щоб Україна була радше в такому стані, як вона є тепер, аніж щоб вона стала незалежною капіталістичною державою. І таким чином у цей чи інший спосіб багато наших людей утотожнює боротьбу за незалежність з ідеологічною боротьбою проти комуністів. Деякі ідуть навіть так далеко, що утотожнюють боротьбу за незалежність із боротьбою не тільки проти совєтських (цебто російських і українських) комуністів, але і з боротьбою проти світового комунізму, що в дійсності як монолітна сила не існує. В наслідок тих ідеологічних наставлень вони відкидають хочяку можливість альянсу проти росіян з хочякою державою з комуністичним урядом.

Продовження буде]

М. Платковський

ШЛЯХ ДО ВІДНОВЛЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ

Поза власні сили українського й інших поневолених народів, всі ми вважаємо, що потрібно для нас також мати симпатії до нашої справи, а то й реальну допомогу, від суспільств і держав західнього світу. Про це дбають не тільки представники тих,чи інших наших установ, але і взагалі українці, в тому числі й українські журналісти. Не тільки подаванням статтей і відомостей про Україну, якщо така можливість трапляється, але і в розмовах з чужинцями, які цікавляться взагалі політикою, а при цьому і нашими справами.

Недавно я мав розмову з одним з таких чужинців. Я намагався викласти йому нашу клясичну вже тезу, щоб переконати чужинців, що відновлення незалежности поневолених Москвою народів пішло б також на користь Заходові. Ця теза дуже проста: СССР із своїми більш чи менш вірними союзниками буде являти собою постійну загрозу для Заходу і домовитися з Москвою шляхом політики ,,детанту'' ледве чи вдасться. Натомість відновлення суверенних держав поневолених народів, які будуть природними союзниками Заходу, відразу зменшить або й зведе нанівець агресивну силу СССР і ця постійна загроза для Заходу зникне. Отже, в інтересах Заходу є підтримувати визвольні рухи поневолених народів.

Мій співрозмовник, як виглядало, погоджувався зі мною, що відновлення незалежности поневолених народів знищило б агресивну силу СССР, але він поставив мені одне питання: ,,Так, це правда, але як це може здійснитися без війни, якою Захід ризикувати не може?'' Деякі мої аргументи, що це може статися і без війни, треба тільки, щоб Захід присвячував більше уваги справам поневолених народів, — його не дуже переконували. Він вважав, що Захід не може занадто анґажуватися в справах визвольних рухів поневолених Москвою народів, бо це, мовляв, криє в собі ,,ризико'' війни.

У цьому місці нашої розмови я пригадав собі також одну розмову з чужинецьким журналістом, яких уже майже 20 років тому. В тодішній розмові ішлося про угорське повстання в 1956 році. Я доводив тодішньому моєму співрозмовцеві, що Захід, зокрема ЗСА, зробили велику помилку і втратили майже найбільшу нагоду позбутися загрози російсько-совєтського імперіялізму, не підтримавши Угорщини. Бо після перемоги угорців, такі самі рухи напевно вибухнули б серед інших поневолених народів. Я твердив тоді, що якби Америка в тому часі — замість посилати шоколяду, а не зброю, якої благали угорські повстанці — висадила з повітря одну дивізію парашутистів в Будапешті, то совєти не насмілилися б йти танками на Будапешт. Але, говорив чужинецький журналіст, якби совєти таки не повстримали б своїх танків. То тоді, відповідаю, маючи на увазі, що і так деякі танки перейшли на бік повстанців, напевно совєтські танки переходили б масово на бік американських парашутистів. Та мій співбесідник не ,,здавався''. А якби такого масового переходу не було, то що тоді — війна? В цьому моменті мені знову щось пригадалося, а саме, наша народна пісенька, в якій дівчина намовляє свого коханого, щоб він вчащав до неї. А той все відмовляється, що в неї і батько, і мати, і брати, і сестри, і собаки лихі, але дівчина заспокоює парубка, що вона всіх їх удобрухає. Та коли коханий згадав, що в дівчини і миші лихі, то вона не витримала і сказала йому: ,,Як ти мишей боїшся, то згинь-пропади і до мене не ходи, цур тобі пек!'' Але я не оповів тої пісеньки чужоземному журналістові (бож треба, в таких розмовах, бути ,,дипломатичним''), а лише сказав, що, звичайно, в таких ситуаціях треба йти також на певне ,,ризико'', бо й ризико не було дуже велике, бо в тому часі совєти не мали ще великої сили.

Так і тепер, в недавній розмові з чужинцем, я не покликався на нашу народну пісню. Я почав лише вказувати на те, як поводиться Москва: вона не боїться не лише заявляти, що буде підтримувати т. зв. визвольні війни, а сама такі ,,визвольні'' війни викликає: Анголя, Сомалія і т.п. в сучасному і багато інших прикладів в минулому. Чому ж тоді Захід боїться ,,ризика'' підтримувати бодай морально справжні визвольні рухи в т. зв. сфері впливів Москви? На це мій співрозмовник нічого не відповів, може тому, що не мав достатніх аргументів, але перейшов до іншої теми. Чи не думаю я, що совєтський режим може таки ,,здемократизуватися'', а тоді поневолені

(Закінчення на ст. 4-ій)

Олекса Яворський
(Голова УНДО)

В ОБОРОНІ КОНСТИТУЦІЇ УНР

В нашій пресі оголошено: 1) Декрет президента М. Лівицького про розв'язання Української Національної Ради і її Президії і 2) Надзвичайну Постанову уряду УНР.

В обох тих актах зустрічаю яскраве нарушення нашого конституційного Тимчасового закону з 1948 року а то: а) коли уряд поставив Президентові на підставі статті 18-ої, точка 8-ма Тимчасового закону внесення розв'язати УНРаду, то Президент розв'язав не тільки УНРаду, але теж і її президію, чим допустився нарушення статті 18-ої, точка 8-ма, яка виразно постановляє, що ,,на внесення Президії УНРади або уряду Президент може розв'язати Національну Раду." Натомість права розв'язувати Президію УНРади наш Тимчасовий закон Президентові не дав, а тим самим Президент нарушив теж дальші статті в точках під б).

б) Уряд УНР в 5-ій точці згаданої надзвичайної постанови подав зовсім мильну інтерпретацію прав Президента розв'язати УНРаду а саме, що з розв'язання УНРади ,,автоматично розв'язується і її Президія та Голова перестають діяти", чим теж допустився, подібно як Президент, нарушення нашого конституційного Тимчасового закону, а то:

1) статтей 3-ої та 12-ої, які говорять, що ,,Голова УНРади репрезентує Національну Раду на зовні і він згідно зі статтею 3-ою відкриває сесію нової УНРади, переводить вибори нового голови.

Сесію Національної Ради нової каденції скликає, порядком статті 15 п. I, Президія Ради попередньої каденції. Постанову закону в тій статті не може змінити уряд УНР тому, що до зміни Конституції є вимагана, по думці статті 15, кваліфікована більшість 2/3 голосів присутніх на сесії не менше 2/3 усіх членів УНРади.

2) статті 13-ої та 15-ої, точки 5, які постановляють, що Президія Національної Ради виконує між сесіями, або коли не може бути склікана сесія, всі функції Національної Ради, за вийнятком постанов цього закону як прийняття бюджету, ратифікації міжнародних договорів як теж питань, які за статтею 15-ою вимагають кваліфікованої більшости.

Згадані управнення так Голови УНРади які Президії УНРади є перманентними, а тяглости виконування їх в часі поміж сесіями не скасувала ані давня точка 8-ма 18-ої статті, ані теж не скасувала і не завісила їх 7-ма сесія УНРади, яка тільки змодифікувала 8-му точку в цей спосіб, що коли раніше вимогою розв'язання УНРади мусіло бути спільне внесення Президії УНРади і Уряду, то в новому виданню вона звучить, що Президент може розв'язати УНРаду на внесення її Президії або Уряду.

Але ані в давній 8-ій точці, ані теж в новій її стилізації не признано Президентові УНР права розв'язувати Президію УНР, як чинник, репрезентуючий українську Національну Раду, до того згаданий на першому місці статті першої Тимчасового закону як складовий орган Державного Центру УНР та джерело влади Президента і уряду. Супроти того конституційні управнення так Голови УНРади, як теж і цілої Президії не можуть бути в випадку розв'язання УНРади скасовані і ті репрезентанти Української Національної Ради, як складового органу Державного Центру, діють між сесіями на рівні з Президентом і урядом безперервно аж до часу обрання на сесії нового Голови і нової Президії УНРади. Такий є стан правний і його не має права змінювати ні Президент, ні уряд УНРеспубліки як демократичної держави. Без УНРади, а між сесіями без її Президії, сам тільки Президент з урядом не мають конституційного права називатися Державним Центром УН Республіки.

II

Обсервуючи діяльність органів Державного Центру УНР, почавши від листа Президента Лівицького і тодішнього Голови УНРади Я. Маковецького, до тодішнього голови уряду д-ра Фіголя з дня 23 травня 1969 року, ми бачимо постійне нарушування нашого конституційного Тимчасового закону та тенденцію до перетворення влади Президента і Уряду в авторитарну, яка вирішувала б всі справи Державного Центру зі зведенням до слухнянного чинника або і цілковитого виеліменування Національної Ради, зглядно її Президії, як українського передпарляменту на чужині. Нікуди правди діти, що коли сьогодні із демократичної УНР і нашого конституційного Тимчасового закону залишилась тільки форма без змісту, щоб цією фірмою прикривати вузько партійну політику чи персональні амбіції влади, то в тому теж велика вина Голів і Президій УНРади. Вони потурали всім амбіціям Президента не маючи відваги, щоб ст...и в обороні демократичної системи УНР. Два Голови УНРади, побачивши до чого йде, самі, щоб не попадати в конфлікт з Президентом, зрезигнували, а третього, який, пішов по лінії консолідаційних узгіднень, Президент і голова Уряду, рішили усунути, допускаючись дальшого нарушення нашого Тимчасового закону.

Та я думаю, що оба згадані мною протиконституційні акти повинні викликати реакцію серед демократичних партій УНР, а за їх підтримкою Голова УНРади і Президія УНРади повинні, ставши в обороні конституції, залишитися на своїх постах згідно зі статтями 3, 12 і 13 Тимчасового закону аж до скликання слідуючої Сесії УНРади. Бо це не улягає сумніву, що в даному випадку маємо конституційний конфлікт поміж складовими частинами влади. А він може бути розв'язаний тільки тоді, коли Президія УНРади, ставши в обороні своїх управнень, скористає зі статті 3-ої закону про державний Трибунал, яка постановляє, що ,,між сесіями право вибору членів Державного Трибуналу і заступників прислуговує Президії УНРади", і найменує з-поміж правників-знавців конституційного права в ЗСА членів Державного Трибуналу, яких повинен, згідно зі статтею 4-ою того закону, затвердити Президент УНР, а які під головством голови Трибуналу д-ра Суховерського, обраного на 7-ій Сесії, розглянуть конституційність, зглядно неконституційність не тільки згаданих мною актів, але і всіх дотеперішніх розпорядків і правильників. Тоді може і уряд скаже нам, котрі то органи Державного Центру допус-

(Закінчення на ст. 4-ій)

Михайло Кушнір

НОВА ЛІВИЦЯ Й ДИСИДЕНТИ

IУ

Тому ,,нову лівицю'' Заходу відділяє від революціонерів комуністичного бльоку провалля. Коли міряти його часом, треба рахувати понад сто літ, бо настільки, коли йде про політичні умовини й права одиниці, повернула взад свої комуністичні країни бюрократія.

До проблеми економічної відсталости держав комуністичного бльоку, про яку багато написано і яку ілюстровано численними прикладами і цифрами, не задумую повертати. Вважаю її справою достатньо доказаною, хоча, очевидно, неакцентованою численними прихильниками совєтського комунізму на Заході. Варто тільки замкнути її певною, парадоксальною з точки бачення історичного розвитку, конклюзією. Економічний розвиток і зріст добробуту в розвинених капіталістичних краях довів в ефекті до занику робітної кляси, яка під суспільним і економічним оглядом розплилася в середніх верствах. Навпаки — в комунізмі продукційні гальми, що виникають з соціяльно-економічної структури, довели до утривалення тієї кляси, яка в соціялістичному безклясовому суспільстві мала зникнути. Не зникла, втрималася, а коли йде про її економічний стандарт, є відносно на тому самому рівні, на якому була наприкінці минулого століття в капіталістичних країнах. Комунізм може почванитися тільки одним ,,успіхом''. Завдяки тоталітарній системі, позбавив робітничу клясу можливости боротися зарівно за економічні, як і політичні права, з яких користала в капіталізмі протягом минулого століття.

Багато написано про те, як східньоевропейський дисидент пробує діяти проти монополістичного естаблішменту комунізму. Конспіративна дія, яка в історії попереджала кожний рух, заки він міг охопити ширші верстви народу, — в комунізмі неможлива. Клясична конспіративна ,,трійка'' може всюди зустрітися в приватному помешканні, бо троє людей, що мають до себе беззастережне довір'я, можна знайти в кожній країні світу. Але коли трійка дійде до дев'ятки, або коли сітка цих трійок досягне найскромнішого числа, ця ембріональна організація, що має бути зародком майбутньої революції, опиниться під сторожким оком поліції. В комунізмі 95 відсотків міського населення є в засязі контролі держави. Неможливий є публічний протест чи страйк, навіть в мінімальних розмірах, бо на арену негайно прибуває поліція з армією своїх службовиків, а КҐБ зорганізовує зараз, при допомозі армії конфідентів, партійних активістів і відділів міліції, ,,контрдемонстрацію'', скріплену биттям палицями, ламанням костей і масовими арештами. Неможлива є нелеґальна література, в ширшому розмірові, бо всі друкарні державні, під особливою контролею поліції, неможливе помножування відозв, бо всі помножуючі апарати — реєстровані. Можливо тільки відбивання летючок, відозв, брошур на письмових машинках, евентуально писання рукою, і розсилання їх поштою або підкидання в сходових клітках, що, очевидно, є малонадійною формою боротьби, що нагадує дію антигітлерівського героя з повісти Ганса Фалляди: ,,Людина вмирає самітно''.

Безпрецедентна в історії омніпотеціяльна контроля держави, яку ввів комунізм, виключає серед опозиції всяку підготовчу дію — це, що називалося і традиційно називається ,,мобілізацією мас''. Тому фермент в комуністичних державах звичайно невидимий, непізнавальний так довго, доки не прийде злагідження пресії органів безпеки, яке, як приходить, то є попереджене персональними змінами вгорі. Спричинно-вислідний стосунок є тут у першій фазі відвернений в стосунку до революційних ферментів в інших країнах, або в минулих епохах. Опозиційні чинники спрямовані проти машини утиску не можуть спричинити зміни в керівництві. Навпаки, — зміни, спричинені кризою влади в горішніх шаблях, можуть викликати певні пільги з боку режиму, що в наступній фазі може визволити пресію суспільства в напрямі дальших змін у керівництві й усунення найвірніших і найбільших заїдливих сторожів тотальної бюрократії. Цей процес у клясичній формі мав місце в Чехо-Словаччині до моменту збройної інтервенції, після якої почався реґрес. В дещо менше чіткому виді цей процес розгортався в Польщі в 1956 році та під час повстань у таборах примусової праці.

Покищо всі рухи, зарівно в напрямі злібералізування, були започатковані в цілому комуністичному світі фракційними боротьбами вгорі. Найбільше значення мала, з уваги на наслідки, боротьба за спадщину Сталіна, консеквенції якої в різних видах тривають дотепер.

Так отже механізм змін внизу, якого ескаляційне темпо може деколи висмикуватись з-під контролі правлячих чинників, має свою праприччину в змінах вгорі. З цього виникає висновок, що формула деяких революційних груп, які боролись в минулому і боряться тепер з диктаторськими режимами різного типу, яка голосить засаду ,,чим гірше, тим ліпше'', в жадному випадку не стосується до комунізму. В комуністичних системах, при виникаючій з елементарної структури комунізму пресії держави, чим жахливіший і суворіший натиск органів безпеки, тим більше паралізуючо й обеззброюючо діє він на антикомуністичні сили. Потенціяльна опозиція може зактивізуватися навіть при мінімальному злагідженню режиму. Все ж таки, цей, хоча б навіть дуже слабий подув свободи і сповільнення комуністичної машини утиску є вступною умовою. Без нього в комуністичних країнах панує цілковита ніч.

Чи цілі тієї боротьби і положення антикомуністичного дисидента потрапить зрозуміти ,,нова лівиця''? Чи з другого боку дисиденти Сходу можуть поняти, коли не цілі, то принаймні мотиви, якими кермуються ліві екстремісти Заходу?

Теоретично так, коли візьмемо до уваги, що офіціяльною ціллю ,,нової лівиці'' не є знищення капіталізму тому, щоб замінити його комуністичною неволею. Така ціль не є в кожному разі провідною ідеєю маси її прихильників. З другого боку, в опозиції проти комуністичного тоталітаризму в совєтському бльоці все ще домінує, не зважаючи на гіркі досвіди, соціялістична течія і віра, що ідеали, до яких змагали кілька поколінь революціонерів, можуть знайти інше втілення ніж те, яке створила комуністична, а особливо московська совєтська бюрократія. Іншими словами, дисиденти Сходу (не говорю про мільйонові маси мовчазних опонентів, яких почування — нерозгадані;не говорю про наростаючу мовчазну опозицію поневолених Москвою народів, якої ідеалом — національно-політична незалежність) не боряться за реституцію капіталізму, привернення якого в формах, існуючих на Заході, було б річчю цілковито нереальною. Дисиденти Сходу хочуть знищити тільки комуністичні бюрократії і їх тоталітарні уряди. Іншими словами, хочуть усунути політичну суперструктуру комуністичної держави, зберігаючи її економічну базу. Коли б диспонували цим широким маргінесом свободи, з якого користає ,,нова лівиця'' в капіталістичних країнах, комунізм не втримався б ні одного тижня. Чи разом із суперструктурою не розлетілася б і економічна база? На це питання важко відповісти. Це залежало б від того, які суспільні сили включилися б у дальшій стадії розправи з комуністичною бюрократією.

[Кінець буде]

СЕНАТ РАТИФІКУВАВ...

(Закінчення зі ст. 1-ої)

дент Картер заявив, що „американці можуть гордитися цим днем", бо рішення Сенату доказує світові, що така велика і сильна країна, як Америка, веде справедливу політику відносно малих і економічно недорозвинених країн, політику, яка базована „на взаємній пошані і партнерстві". Гратулюючи сенаторам за їхню відвагу, бо вони, не зважаючи на натиски, „поступили так, як треба було поступити", Президент сказав, що нові договори — „це початок нової ери у наших відносинах не тільки з Панамою, але з рештою світу".

Цілком в інший спосіб оцінювали ратифікацію договорів противники передання контролі над каналом в руки Панами, твердячи, що Панамський канал надто важливий під стратегічним й економічним оглядом, щоб ЗСА зрікалися контролі над ним, додаючи, що тепер заіснувала поважна загроза, що котрась з комуністичних країн, Куба чи СССР, можуть збільшити свої впливи на обширі Центральної Америки та Караїбського моря. Дуже неґативно оцінили ратифікацію Роналд Ріґен, колишній каліфорнійський губернатор і конкурент Джералда Форда під час республіканських президентських правиборів у 1976-му році, як теж республіканський сенатор Пол Лаксалт з Невади, один із лідерів опозиції. Лаксалт вказував на факт, що для ратифікації треба було двох третіх голосів, тобто 67, а за ратифікацією заявилося 68 сенаторів, отже тільки на один голос більше, ніж потрібна мінімальна кількість. Він додав, що опозиція проти передання контролі Панамі ще не закінчилася, бо тепер Палата Репрезентантів мусить схвалити ряд законопроєктів, які призначували б фонди на різні аспекти передання контролі панамцям і ліквідації американської контролі. „Боротьба тепер відбуватиметься в Палаті Репрезентантів" — сказав сен. Лаксалт.

Щодо самих договорів, то вони постановляють, що панамський уряд перебере остаточну контролю над каналом в останній день 1999-го року, але вже раніше почнеться постепенне зменшення контролі американськими чинниками. Крім того, ЗСА матимуть право, разом з Панамою, обороняти невтральність каналу навіть „військовою силою" після 2000-го року, як теж посилати свої війська, якщо б з якихсь причин канал був закритий. Однак, щоб задовольнити вимоги Панами, сенатори додали, що Америка не має і не матиме права втручатися у внутрішні справи Панами, а тільки могтиме запевняти, що канал буде відкритий. Договори теж запевняють, що на випадок наглої потреби американські та панамські кораблі, зокрема військові, матимуть першенство щодо перепливу через канал.

Президент Картер і панамський лідер Омар Торріхос Ґоррера вже раніше підписали нові договон і населення Панами схвалило їх шляхом референдуму, але треба було ще ратифікації Сенату ЗСА. Зразу після вівтіркового рішення сенаторів, президент Картер телефоном говорив з Торріхосом, який запевнив, що панамський уряд погоджується на остаточні версії договорів, не зважаючи на те, що договори містять деякі додатки, які, на думку панамців, надають Америці надмірні привілеї. Але Торріхос зазначив, що він і панамський нарід погоджуються на договори, бо сенатори додали фразу про те, що ЗСА не матимуть права втручатися у внутрішні справи Панами.

У Панамі уряд проголосив вівторок, 18-го квітня, державним святом і населення тієї центральноамериканської країни парадами, фоєрверками тощо вітало рішення Сенату ЗСА. Омар Торріхос в інтерв'ю заявив, що якщо б Сенат був відкинув договори, то Панама готувалася б до „визвольної боротьби" і перестеріг, що якщо в майбутньому ЗСА хотіли б таки втручатися у внутрішні справи Панами, то „канал буде знищений панамським військом". Торріхос рівнож повідомив, що в його країні незабаром будуть знову леґальними ті політичні партії, діяльність яких припинено в 1968-му році, коли він перебрав владу шляхом державного перевороту військовими силами, як теж підкреслив, що в серпні цього року відбудуться вибори до панамського парляменту, перші вільні вибори за 10 останніх років.

ЛУК'ЯНЕНКО ПРОПОНУЄ...

(Закінчення зі ст. 1-ої)

реважно справедливість, а у сфері індивідуальних взаємин — людську чесність.

Мені хотілось би поставити Вам кілька питань і уточнити деякі моменти для з'ясування правдивости Вашої статті, тобто Вашої чесности.

Ви пишете, що „українські буржуазні націоналісти оптом і вроздріб продалися іноземним розвідкам,

— зробили своїм чорним ремеслом фальсифікацію культурного процесу в нашій країні, наклепи і відступні ідеологічні диверсії..

— паразитують на оббріхуванні нашої клясичної спадщини і сучасного літературного процесу...

— зазіхають на наше історичне минуле і на сучасне духовне життя..."

Скажіть, будь ласка, звідки Ви це все взнали? Ні політвидав, ні інші видавництва України, ні „Літературна Україна", ні ніяка інша республіканська газета чи журнал не друкували книжок, брошур, статтей такого змісту, з якого я, Петро, Дмитро чи будь-який інший читач республіки міг би дійти висновку, що автор: а) продався іноземним розвідкам; б) зробив своїм чорним ремеслом фальсифікацію... Отже поясніть, будьте ласкаві, звідки Ви довідалися про те, що має місце запроданство, фальсифікація, оббріхування, зазіхання....

Ви пишете про якісь особливо злісні інсинуації буржуазних націоналістів проти Л. Українки. Де ці інсинуації, на сторінках „Літературної України"" На сторінках якогось іншого республіканського видання? Далебі ні! Таким чином Ви говорите про щось таке, що читачі республіканської періодики, та не тільки періодики, а загалом друкованого слова не знають і знати не можуть з двох причин: 1/ В республіці існує цензура, наприклад, газету з Вашою статтею цензурував БФ 15202 і ніякі ідеї,крім комуністичних, на сторінках друкованих видань з'явитися не можуть і тому, очевидячки, ніякі інсинуації супроти Л. Українки неможливі! 2/ Ніякі книжки чи періодика переліченого Вами змісту в книгарнях республіки не продається. Таким чином інсинуація, оббріхування і т. ін. звичайні українські громадяни не знають, для нас їх просто нема. А ви знаєте, для Вас вони є. Значить Ви, визначний громадянин, значить Вам доступне те, що звичайним громадянам недоступне. Ви маєте привілей не зрівняний зі звичайними громадянами. Ви — привілейована особа.

Як привілейована особа Ви читаєте іноземну літературу і полемізуєте з її авторами. Та навіщо Ви надрукували статтю в „Літературній Україні"? Як особа, що має можливість діставати закордонну літературу; Ви, ясна річ, маєте привілей і відправляти за кордон свої статті — от і спрямували б її туди. Там би Вас зрозуміли. Може в чомусь визнали б за Вами рацію, може б не визнали — це справа інша, але у Вас був би з ними діялог. Ваша стаття не інформативна, а полемічна, і тому, звертаючись до нас, не звертаєтеся за адресою, бо вірити Вам на слово ми не можемо, а літературу, яку Ви і Микитась читали і з якою полемізуєте, нам не довіряють читати, тому про Ваші і Микитася твердження і сказати нічого не можна. Зате Ваші слова: „У Радянському Союзі послідовно виконуються усі положення принятого в Гельсінках заключного акта, які стосуються розширення культурного та інших зв'язків між народами", викривають Вашу нечесність і скільки б Ви не повторяли „правда — зброя наша", все ж таки виходить, що вона не Ваша. Між іншим, Вам не здається, що Ваше привілейоване становище суперечить принципу рівності всіх перед законом. Цей приклад був однією з найважливіших вимог народних мас у період революційної боротьби 1917-1920 років і затверджений у численних державних актах та в Загальній декляраціі прав людини ООН і Прикінцевому акті Гельсінкської наради.

У взаєминах: письменник — дописувач — читач цензор робить рух однобічно тільки від першого до другого і замикає зворотній рух від читача до письменника. За такого однобічного руху Вам живеться безпечно, Ви не ризикуєте зіткнутися і розбитися об об'єктивний і глибокий аналіз Вашої статті, та він має в собі більшу, хоч і не так помітну небезпеку: загрожує порвати духовний зв'язок між тими, хто пише, і тими, хто читає.. Такий розрив дуже небезпечний, бо в нашій країні створено дві спільноти, котрі на якомусь повороті історії замість з'єднатися можуть розділитися за такого однобічного руху. Вам усі проблеми здаються вирішеними і все правильними. Та це тільки у Вашій уяві, а не в суспільстві.

Я думаю, що радянське суспільство у своєму розвитку досягнуло тої стадії, коли настала пора почати серйозну полеміку про проблему нашого літературного, мистецького і загальносуспільного життя. Може непогано було б почати цей процес з відновлення довір'я до звичайних громадян і дати їм можливість читати все те, що Ви читаєте, хай вони самі роблять власні оцінки і тих авторів і їхніх творів. Ясна річ, це суперечило б інтересам старих бюрократів сталінського гарту, зато відповідало б волі радянської держави, що підписала Гельсінкський акт і урочисто зобов'язалася надати різні права і свободи всім громадянам, незалежно від їхнього суспільного становища, політичних переконань і т. ін., а подруге, сприяла б бажаному розвиткові суспільства через дальше виявлення його волі.

Ваші привілеї, пане професоре, походять не з наукового стану, а з політичного становища, тому, якщо для Вас принцип демократії не пустий звук, Ви либонь не будете заперечувати проти надання і простим людям тих прав, що їх маєте у сфері доступу до інформації та свободи друку!

Ви бачите, я це прошу Вас, пояснити, з одного боку, різницю між Вашими словами „у боротьбі двох світоглядів недоступний невтралітет і компроміси" що виплекали атмосферу знищення Зерова, Курбаса, Скрипника і багато інших талановитих людей, і такими ж фанатичними засобами ідейної релігійної нетерпимости доби середньовіччя, яка спалила на вогні Джордано Бруно і Яна Гуса, а з другого боку, як Ви уявляєте собі можливість узгіднити у статті Ваше нетерпіння невтралітету навіть компромісу з Конституцією УРСР, Загальною декляраціею прав людини та Заключним актом Гельсінкської наради, що гарантують українським громадянам свободу слова, віри та інші демократичні права і свободи; я не задаю Вам жодного питання про останнє видання творів Л. Українки, бо це зачіпило б статтю по суті, а я навмисне оминаю її суть, зосереджуючи всю увагу на методиці, яку Ви застосовуєте в полеміці,методологічний підхід; розмова, так би мовити, не про зміст, а про процедуру, — це дуже вузько, але може хоч у такій площині Ви зможете вступити в чесний діялог. І якщо редакція „Літературної України" ще не готова його вести на шпальтах газети публічно, може Ви, пане професоре, ладні вести його неофіційно?

Електрик Чернігівської обласної літочої лікарні Левко Лук'яненко. м. Чернігів, вул. Рокосовського 46 б, кв. 41.

8.УІ.1977

ЖИДІВСЬКИЙ „ГОЛОКАСТ"...

(Закінчення зі ст. 1-ої)

часто чуємо закид: Чому ніхто з не-жидів не став в обороні жидів, як їх гітлерівська Німеччина винищувала? А я питаюся Вас: а чи хтось з вас став в обороні українців, яких на ваших очах варварська Москва винищує так, як гітлерівська Німеччина винищувала жидів? Ви — мовчите? Чому? Український митрополит Шептицький вислав був урядові гітлерівської Німеччини окремий протест в обороні жидів, хоч за це йому грозила загибіль у концлаґері. А сотні українських селян переховували в себе жидівські родини, рятуючи їх від смерти, хоч за це грозила їм прилюдна смерть на шибениці. А вам не грозить нічого, якщо станете в обороні українців!

Коли ж мова про Україну — говорив далі доповідач — то треба пам'ятати, що йдеться про 50-мільйонову націю з тисячлітньою історією й культурою, яка вже тисячу літ тому у власній державі мала соціяльний лад рівности, без февдалізму, без шляхти й панщини, без хлопа і без пана. За такий лад демократичних свобід і соціяльної рівности боролася й козацька Україна, і Українська Повстанська Армія в 1940-1950 роках з гаслом „Свобода народам, свобода людині!" А жидам варто знати, що в 1917-20 роках Українська Держава була першою і єдиною в історії жидівського народу державою, яка офіційно дала жидам національну автономію із міністром жидівських справ, жидом, як членом українського уряду, а на українських грошах був напис теж жидівською мовою. Чи ви, жиди, зустрічалися з таким ще десь у своїй довгій історії?

Яке враження зробила доповідь на присутніх жидів? Очевидно, перша третина всім дуже подобалася. Коли ж пішла мова про Україну, на їх лицях з'явилася „квасна міна". Вони ж змалку виховувані, що всі українці — антисеміти і з таким арґументом їм вигідно всюди й сьогодні. „Ну, — підніс голос один дисидент, — ви от кажете про особливі права жидів в українській державі в 1917-1920 роках. Я тоді був у Києві. І там громили жидів!" — „Якщо ви тямите, — відповів доповідач, — то певно тямите, як погромщики кричали: „Бий жидів, спасай Україну", чи — „Бєй жідоф, спасай Расєю!"? „Ну, — відповів той, — та кричали все „Бєй жідоф, спасай Расєю!" „Так ось вам усім і свідчення — зробив висновок доповідач. — Це московські шовіністи нищили жидів з кличем „Бєй жідоф, спасай Расєю!", а українців з кличем „України нє било, нєт і бить нє может!" Це було на українській землі так, як винищування мільйонів жидів гітлерівською Німеччиною проходило на польській землі. А чи за те ви винуватите поляків? То так невільно винувати й українців!"

Після тієї доповіді до приготованих резолюцій про „голокаст" додано до кожної згадки про винищування жидів — „і українців та інші народи". А після доповіді доповідача запрошено повторити цю доповідь для молоді того ж відділу „Б'най Б'рит" та в кількох публічних школах Філядельфії.

В ОБОРОНІ...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

тились в своїй діяльності таких незаконностей, що він був змушений поставити Президентові внесення розв'язати УНРаду, як це в ньому, між іншим, читаємо, — „Для привернення правопорядку і дотримання законности в діяльності Органів Державного Центру". Я думаю, що крайня пора, щоби громадянство, яке своїми датками фінансує Державний Центр, знало всю правду, про що йде боротьба поміж органами Державного Центру, чи йде вона про кращу форму УН-Республіки, до якої відновлення на рідних землях змагаємо, чи тількищо забезпечення не-демократичними методами за собою еміграційних постів тими, які обрались репрезентувати УНР на чужині.

Українська студентська громада в Урбані розгортає свою діяльність

Українська Студентська Громада при Іллінойському університеті в Урбані-Шампейн, що виводить початок свого існування при цьому кемпусі з 1950-х років, коли першим її головою був сьогодні визначний проф. Ігор Каменицький, проходила протягом цього часу через різні фази своєї діяльности. Були часи пишного її розцвіту, коли при кермі її стояли в цьому часі вже відомі професори різних університетів та дослідники, чи професіоналісти: Г. Меркело, Т. Вівчаренко, О. Гриневич, Б. Антонович, З. і М. Голубці, Б. і О. Сацюки, О. і С. Сидоренки, М. Григорчук, Р. Тарабан, та Т. Дрозд; тоді Громада стояла в першому ряді поміж іншими студентськими організаціями кемпусу, надаючи навіть свій тон у спільних акціях. Але й були часи певного застою її праці, що був спричинений передусім відходом великого числа наших студентів, зокрема замешкалих в Чікаґо, на студії до новозбудованого кемпусу Відділу Іллінойського університету в Чікаґо-Сіркел, або й тоді, коли „на зміну варти" приходили у членство Громади менш діяльні особи. Таким свого роду застоєм у праці Громади був передусім 1976-77 академічний рік, коли мала горстка студентів під проводом Н. Дейнеки докладали всіх своїх зусиль, щоб рятувати і престиж, і світлу традицію цієї нашої академічної організації, яка через десятки років відогравала ролю дійсного представника українства на цьому, одному з найбільших американських університетів. Завдяки Дейнеці і гуртка її помічників цього року, як і минулих літ Громада взяла активну участь у річній міжнародній виставці, а університецький Музей Світової Культури цього року знову зорганізував українську секцію своєї річної великодньої виставки.

Яскравий перелім в діяльності Громади стався 4 квітня, ц.р.; заходами професора Дмитра Штогрина віднайдено ка кемпусі біля 40 українських студентів і того ж дня відбуто в університецькій студентській юнії загальні збори, на яких після жвавої дискусії обрано Управу Громади в такому складі: Лариса Оленич — голова, Петро Бурбан — заступник голови, Джо-Енн Григорисак — секретар, Наталка Дейнека — скарбник, Павло Козацький — референт організації та інформації про українські студії на кемпусі, Марія Шпур — імпрезовий референт, Юрій Стасула — представник до СУСТА і ТУСМу і Христина Дорожинська — референт інформації. У плянах новообраної Управи намічено передусім відшукати можливо всіх українців, що студіюють на урбанському кемпусі і приєднати їх до Громади, не дивлячись на те, що поміж ними є деяке число студентів — дітей т. зв. новоприбулих до ЗСА, які в більшості не признаються до українців і не бажають належити до УСГ. Між іншими плянами Громади є, як і в минулих роках — інтенсивне заохочування членів учащати на курси української мови, української літератури та історії України, які ведуть професори: К. Кляйн, Д. Штогрин і Р. Фішер; зорганізувати репрезентативний „Український Вечір"; зорганізувати разом з університетськими чинниками прилюдну лекцію на українську тему одного з визначних українських професорів; почати заходи з метою організації українських алюмнів Іллінойського університету; закінчити почату перед роками організацію Секції українського народного мистецтва при університецькому Музею Світової Культури і нарешті наладнати зв'язки з централею СУСТА та нав'язати співпрацю з ТУСМ, зокрема в акціях оборони Нескорених на Рідних Землях.

Наскрізь поважне ставлення та охота до праці, що їх виявили обрані члени Управи, скріплюють надію, що ці пляни Громада систематично переводитиме в життя.

Лариса Оленич

Завершується підготова...

(Закінчення зі ст. 1-ої)

Члени Фестивального Комітету під час відвідин УНС і „Свободи". Сидять [зліва]: п-і Х. Биц, інж М. Чайківський, ред. Л. Коленська, Р. Прийма-Богачевська, д-р М. Бих, п-і Е. Харченко; стоять [зліва]: ред. З. Снилик, Ю. Дребич, інж. М. Піньковський, Й. Лисогір, А. Кейбіда і ред. В. Левенець.

порядку, але цього року власті стейту знову звернулися до української громади влаштувати фестиваль.

Цьогорічний фестиваль проходитиме у трьох фазах: мистецькі програми під голим небом на обширних травниках амфітеатру; мистецькі виставки, покази прикладного мистецтва, продаж зразків різних видів українського мистецтва, продаж українських страв тощо; головна мистецька програма на сцені амфітеатру в год. 5-ій по полудні. Початок цілого фестивалю запланований на 11-ту годину вранці. Пополудневі мистецькі програми заповнять вокально-музичні і танцювальні молодечі ансамблі метрополії Ню Йорку-Ню Джерзі.

Постановкою головної мистецької програми займаються Рома Прийма-Богачевська і Богдан Домарадський, а в ній запевнили свою участь такі відомі мистецькі сили як: бас Метропольітальної Опери Павло Плішка; чоловічий хор „Прометей" з Філядельфії під керівництвом Михайла Длябоги; танцювальний ансамбль „Гомін України" з Детройту під мистецьким керівництвом Іванни Драґінди-Кульчицької; дівочий хор „Веснівка" з Торонто під керівництвом Квітки Зорич-Кондрацької; два танцювальні ансамблі, спеціяльно підготовані на цей фестиваль, під мистецьким керівництвом Р. Прийми-Богачевської; оркестра „Темпо" під керівництвом Іринея Коваля. Комітет не виключає можливости виступів ще й інших мистецьких сил. Загальною темою програми є музично-вокально-хореографічне відтворення чотирьох пір року.

Поодинокі члени комітету інформували про різні аспекти широкогранної програми фестивалю, включно з можливостями виставок і розпродажу експонатів та страв, набуття квитків тощо. Цього року заплановано встановлення групи т. зв. спонзорів, якими можуть стати особи за вплатою 40 дол. або 75 дол. від двох осіб. Ця сума включає квиток (або два квитки) в одній із центральних льож, поміщення прізвища у фестивальній програмці, зарезервоване місце для паркування та участь в спільному прийнятті після фестивалю з виконавцями програми і визначними гостями. Цією ділянкою відає головний предсідник УНСоюзу Йосип Лисогір; зацікавлені особи можуть звертатися до нього на ч. тел. (201) 451-2200.

Продаж квитків є в заряді Андрія Кейбіди — тел. (201) 763-1569; образотворче мистецтво — п-і Магда Колцьо — тел. (201) 543-7393; прикладне мистецтво — п-і Євгенія Харченко, тел. (201) 372-1271; господарські справи — Юрій Дребич, тел. (201) 233-8979. Зв'язковим з громадою є д-р Мирослав Бих, голова Координаційної Ради УККА, тел. (201) 779-2277.

Разом з інж. М. Чайківським УНСоюз і „Свободу" відвідали ще такі члени Фестивального Комітету: д-р М. Бих, інж. М. Піньковський, А. Кейбіда, п-і Р. Прийма-Богачевська, Ю. Дребич, п-і Є. Харченко і Х. Биц.

ШЛЯХ ДО...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

народи, одержавши права людини і лібералізацію відносин у спілці з Росією, задовольняться, мовляв, своєю „ліпшою" долею.

І тут ми доходимо до суті справи. Чи я мав відповісти, що ми, поневолені народи, зокрема українці, задоволилися б здійсненням прав людини і лібералізацією режиму в СССР? Якби я це зробив, то я поповнив би злочин перед українською національно-визвольною справою. Мені здається, що чужинці випитують нас, чи ми справді за цілковиту суверенність України, чи могли б погодитися також лише „на кращі умови життя" в межах російсько-совєтської імперії. А якщо так, як ви хочете лише „кращих умовин", то чого ж ви „морочите голови" про підтримку ваших визвольних змагань! Бо, як умови вашого життя „покращають", то тоді, виходить, ви прилучитеся до імперіялізму Москви і будете разом з росіянами загрожувати Заходові.

Отже, я відповів інакше. Я намагався довести різними аргументами, що поперше, жадного „покращання життя", жадної лібералізації режиму в СССР не буде, бо це неможливо. А, подруге, що жадний поневолений народ не відмовиться від боротьби за повну суверенність і відірвання від Росії, бо ці народи прагнуть бути рівноправними членами вселюдської спільноти народів, а не погноєм російської імперії. І, врешті, що навіть без підтримки Заходу все міцніші рухи спротиву серед поневолених народів допровадять до того, що ці народи здобудуть волю і незалежність. Мені здається, що моя арґументація — це єдиний шлях, щоб не посіяти сумнівів серед народів Заходу у нашу справді непохитну волю відновити і незалежні держави і відірватися від Росії. Лише тоді на нас звернуть належну увагу і вважатимуть, що ми заслуговуємо на підтримку.

І тут я перепрошую читача за відбирання йому часу, але хочу описати перебіг ще одної розмови з чужинцем, яка мала місце яких три роки перед Другою світовою війною. Чужинцем був японський амбасадор в одній з держав Европи. Я був лише присутній при розмові, як зовсім ще молодий журналіст, а провадив її визначний український політик ще з часів Центральної Ради. Японці в тому часі дуже цікавилися справами поневолених Москвою народів, зокрема справами українців, маючи виразне антимосковське наставлення. В розмові японський амбасадор поставив питання, чому українці в 1918 році проголосили суверенність своєї держави (Української Народної Республіки) і чи вони й тепер невхильно прямують до цілковитого відірвання від Росії. На це питання відповів наш старший політик. Свою доповідь він побудував на тих концепціях, які панували серед провідних українських кіл (не всіх) в році 1917. Це, між іншим, тези В. Винниченка в його книжці „Відродження нації". Отже, відповідь була приблизно така: українці вірили на початку революції 1917 року, що російська демократія дасть Україні автономію і всі національні права, але вони переконалися, що ні демократія, ні, тим паче, большевики в Росії нічого подібного нам не дадуть, а тому ми стали на шлях боротьби за незалежність. Мене ця відповідь мого старшого приятеля не задовольняла — тим більше, що я немов би то помітив якесь розчарування у нашого японського співрозмовника. Японцям тоді було, очевидно, цікавим довідатися, що вони можуть полягати на українців, як на союзників проти Росії. Оскільки ж українці тільки тому проголосили незалежність, що не могли домовитися в тому часі з росіянами, то це ненадійний союзник. Бо що станеться, якщо в майбутньому Україна таки одержить якісь національні права в спілці з Росією? Чи не задоволиться вони цим і не припинить своєї боротьби проти Росії? Мені здавалося тоді, що треба було відповісти інакше, а саме: українці не могли відразу після революції 1917 р. проголосити суверенности, бо не мали ще досить сили (і це відповідає дійсності!), але, раз зробивши це, вони будуть далі продовжувати боротьбу аж до осягнення повної суверенности, бо, поперше, не вірять в ніякі права в межах російської імперії, а, подруге, кожний свідомий національно, культурний народ має право на незалежну державність.

На мою думку, в теперішній ситуації ми маємо непохитно переконувати чужинців, що жадні людські права, жадна лібералізація режиму в СССР нас задоволити не може — не тільки тому, що всяка „лібералізація" в СССР є нездійсненною ілюзією, але насамперед тому, що український народ має право мати свою вповні незалежну від Росії державу і він такої держави прагне. Тільки так, а не інакше, ми зможемо переконати тих чужинців, які починають розуміти загрозу російсько-совєтського імперіялізму, що Україна є варта того, щоб підтримати її визвольну боротьбу.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

ТАРЗАН, Ч. 7936. Влучна стріла

Хтось стріляє до Нкіми!.. Можуть його вбити!

Грим! Грим! Він знайшов піратів!